



VINARÁČEK

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ OBCE VINARY

Obec Vinary, Vinary 67, 538 63 Chroustovice

469 674 261

www.obecvinary.czobec.vinary@tiscali.cz

Milí čtenáři,

se začátkem prázdnin se k Vám dostává opět nové vydání našeho obecního zpravodaje.

Vedle informací z naší obce Vám přinášíme také zajímavé články s aktuální prázdninovou tematikou v rubrikách první pomoci, preventivně výchovné činnosti a preventivních článcích Policie Pardubického kraje. Věřím, že Vás zaujme také úryvek z kroniky naší obce, který se tentokrát věnuje počátku 1. světové války. V minulém vydání jsme zveřejnili vinarskou pověst v podobě, v jaké se dochovala v rukopisu „Za svitu loučí“. Nyní si můžete přečíst pověsti ze Stradouně, Sedlíšky a Ostrova. Moc děkuji paní Krátké z Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě za jejich poskytnutí.

21. července nás čeká velká společenská akce, a to oslavy 130. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v naší obci. Členové SDH připravují opravdu pestrý program, těšit se můžete např. na historickou i současnou hasičskou techniku, výstavu trofejí a fotografií, prohlídku hasičské zbrojnice, soutěž o putovní vinarský pohár, diskotéku s ohňostrojem a v neposlední řadě také na bohaté občerstvení.

Přeji Vám krásné léto, bohatou úrodu, dětem báječné prázdniny a všem šťastný návrat z výletů a dovolených.

Pavčina Šrůtová, starostka



O čem jednalo zastupitelstvo 21.5.2018

Usnesení č. 01/03/2018

ZO Vinary schvaluje závěrečný účet obce Vinary za rok 2017 a celoroční hospodaření obce za r. 2017 s výhradou uvedenou ve zprávě o výsledku přezkoumání hospodaření obce za r. 2017.

Usnesení č. 02/03/2018

ZO Vinary schvaluje účetní závěrku obce Vinary za r. 2017.

Usnesení č. 03/03/2018

ZO Vinary schvaluje Smlouvu o poskytnutí dotace z Programu obnovy venkova č. OŽPZ/18/22745 mezi Pardubickým krajem a obcí Vinary na rok 2018 ve výši 170 tis. Kč a pověřuje starostku obce jejím podpisem.

Usnesení č. 04/03/2018

ZO Vinary schvaluje veřejnoprávní smlouvu o výkonu přenesené působnosti na úseku projednávání přestupků č. 17/2018/OKS mezi obcí Vinary a městem Vysoké Mýto.

Usnesení č. 05/03/2018

ZO Vinary schvaluje směrnici pro nakládání s osobními údaji.

Usnesení č. 06/03/2018

ZO Vinary schvaluje smlouvu o poskytnutí služeb mezi obcí Vinary a firmou Libor Černošlák a pověřuje starostku jejím podpisem.

Usnesení č. 07/03/2018

ZO Vinary schvaluje zvýšení měsíční odměny Lubomíru Joskovi na 750 Kč od 1. 6. 2018

Dále zastupitelstvo obce Vinary bere na vědomí:

- a) zprávu o hospodaření obce k 30. 4. 2018
- b) informaci o provedeném rozpočtovém opatření č. 2/2018 a 3/2018
- c) informace starostky

Další informace

- ★ Od července se vydávají nové občanské průkazy s elektronickým čipem, tzv. eObčanky, které by měly usnadnit přístup k informacím ze státních institucí prostřednictvím Portálu občana, odkud je možné získat přístup k 37 službám, jako např. výpis z rejstříku trestů, bodové hodnocení řidiče, informativní výpočet starobního důchodu aj.
- ★ Rovněž od začátku července je možné požádat o vydání řidičského průkazu na kterémkoli úřadě obce s rozšířenou působností v ČR. Navíc odpadá povinnost dodat k žádosti papírovou fotografii. Systém vyhledá, zda již nemáte fotografii v jiné databázi (např. z občanského průkazu nebo cestovního pasu) a pokud se vaše podoba i nadále shoduje s fotografií, použije ji, v opačném případě vás vyfotí na místě.
- ★ V květnu došlo k výměně oken a dveří na budově kulturního domu, kterou realizovala firma PKS okna a.s. V letošním roce bude ještě provedena výměna oken a dveří na obecním úřadě. Tato akce je dotována z programu obnovy venkova Pardubického kraje. Na příští rok je plánována také výměna oken na obecní hospodě, včetně půdních prostor, kde proběhne rekonstrukce.
- ★ O pracích v příštím roce však již bude rozhodovat nové zastupitelstvo, protože ve dnech 5. a 6. října proběhnou volby do zastupitelstva naší obce. Pokud by mezi Vámi byl někdo, kdo by rád vykonával činnost ve prospěch naší obce z pozice zastupitele obce, rádi Vám na obecním úřadě poskytneme potřebné materiály pro kandidaturu. Kandidátní listinu je třeba podat do Vysokého Mýta do 31. července do 16.00.
- ★ Zakoupili jsme na hřiště novou trampolínu, která je dětmi již hojně používána, a venkovní pingpongový stůl, který bude namontován

Vítání občánků

V neděli 15. dubna připravily členky sboru pro občanské záležitosti v obřadní místnosti Obecního úřadu ve Vinarech slavnostní obřad vítání občánků. Mezi občany naší obce jsme přivítali Otu Šlégra.

Děti Otíkovi zazpívaly písničky a zrecitovaly básničky, starostka obce přednesla slavnostní řeč a nový vinarský občánek byl nakonec obdarován hračkou a maminka kytičkou, gratulací a pamětním listem. Děkuji ještě jednou všem organizátorkám za přípravu slavnosti a dětem za hezké vystoupení.

Významné životní jubileum oslaví:

v červenci: Ing. Jitka Hrubešová – 60 let

v srpnu: Ing. Věra Svobodová – 90 let

v září: Ing. Jan Málek – 83 let

Jubilantům přejeme pevné zdraví, spoustu štěstí, spokojenosti, rodinné pohody a životního elánu.



v nejbližších dnech. Stejně tak posilovací prvky do sadu již dorazily a měly by být instalovány co nejdříve na své místo.

- ★ Prosím majitele psů, aby dodržovali obecně závaznou vyhlášku o pravidlech pro pohyb psů na veřejném prostranství a děkuji všem, kteří ji dodržují. Vyhláška je k nahlédnutí na obecním úřadě a na www.obecvinary.cz/obecni-urad/vyhlaskey.
- ★ Chtěla bych moc poděkovat všem, kteří se starají o chod obecní hospody. Víím, že to dá hodně práce a sebere spoustu volného času, aby hospoda fungovala tak, jak má. Proto mě velmi těší, že se to v poslední době skutečně daří a slyším chválu nejen od místních občanů.



Po stopách pověstí na Vysokomýtsku

Přinášíme Vám další z pověstí z dosud nevydaného rukopisu pedagoga a regionálního spisovatele Antonína Hlineckého (1858-1938) „Za svitu loučí“, tentokrát z obcí Stradouň, Opočno a Sedlíšky.

Přepis – Soňa Krátká, Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě.

Stradouň

Skrýš před Švédy

Zaslala správa školy ve Stradouni.

Pozemky, které se od tzv. Varty až k číslu 93. táhnou, byly kdysi pokryty hustou porostlinou, uprostřed níž byl rybníček.

Zde skrýval se za války třicetileté dosti zhusta domácí lid, zvláště ženy, nebo Švédové se do porostliny neodvážili. Obávali se tu právem přepadu se strany utiskovaných sedláků. Ale lstivě chtivali vylákati z úkrytu ženy, které za důvěřivější a méně opatrné považovali. Chodívali totiž ti zbojníci kol porostliny, měnili hlas a volali po česku: „Mančo, Aničko, Švejdové jsou už pryč, můžete vyjít“.

Ale vesničanky nevěřily krokodýlímu volání a držely se ve skrýši, dokud bezpečně od svých zvěděly, že „Švejdí“ skutečně již jsou pryč.

Stradouňský poklad

Zaslala správa školy ve Stradouni.

Stradouňský poklad býval kdysi skryt v kopečku, který stával v místech nynější hospody „na Babce“. Vysoký byl ten kopeček jako naše zvonice. Ale v létech sedmdesátých počali z něj sousedé bráti hlínu a kopeček rozvážeti. Při tom přišli na onen poklad. Byl v hrníčku a sestával se z množství malých a slabých stříbrňáků.

V hlíně onoho kopečku našlo se při kopání též mnoho lidských kostí. Lidé vyprávějí, že kosti ty náležely Rusům, jež sem zanesla vlna války za dob velikého Bonaparta.



Sedlíšky

Jak hastrmana ve mlýně uvázali

Napsal St. Loskot

Podobně se vypráví i v Řepníkách

Za starých časů bývali lidé u vod škádlení hastrmany. Také v mlýně v Sedlíškách pod koly byl hastrman a znepokojoval mlýnskou čeládku. Proto si naň stárek s mládkem jednou počíhali a chytili jej na silný provaz z lýčí, načež jej uvázali ve stáji ke žlabu tak pevně, že si provaz nikterak rozvázati nemohl. Hastrman byl uvázán na provaz z lýčí, poněvadž by obyčejný provaz byl přetrhl.

Ve stáji měli jej mlýnští kolik dní. Tu se stalo, že když jednou děvečka ve stáji dobytek krmila, počal si hastrman naříkat, že má provaz tuze zatažený, a prosil ji úpěnlivě, aby mu jej trochu uvolnila.

Děvečka měla sice přísně zakázáno k němu jít, ale když ji tak úpěnlivě prosil, smílovala se nad ním a provaz mu trochu povolila.

Jakkoli povolila jenom maličko, měl hastrman vyhráno. Dal si práci, rozvázal provaz a smekl si ho s krku. Nyní již jen čekal, až se otevrou dvěře. Jakmile se otevřely, proklouzl jimi hned, a hup! do řeky.

Nezůstal však již pod koly u mlýna, měřt z mlýnských veliký strach, a odstěhoval se do hlubin ke splavu domnívaje se, tu že bude před mlýnskými jist.

Opočno u Ostrova

O hrobkách u Opočna

Posláno ze školy ostrovské.

U samé obce opočenské prostírají se luka, kde se prý dosud přichází při kopání na lidské kosti. A že lukám těm „na hrobkách“ se říká, snadno uvěříme pověsti, která vypravuje, že tu jsou hroby vojáků z kteréśi války.

Hladem nuceni najedli se vojáci v lese, kudy táhli, jedovatých hub, a záhy objevily se i toho následky ve velikých bolestech, jimiž zachvácení byli.

Nevědouce, jak si pomoci, skákali do Loučné, a když bolestí neubývalo, uléhali na louku naříkající a volající: „Kremeňáku popust! Nepopustíš-li, popustí moja duša, za try dny budu u moj matušky!“

A u matušky nejeden se octl ještě dříve, jen tělo s jinými mrtvými vhozeno do lůna půdy opočenské tam, kde se říká „na hrobkách“.

Z kroniky obce Vinary

Světová válka

Dne 28. června 1914 oznamovaly časopisy, že v hlavním městě Sarajevu v Hercegovině zastřelen byl následník trůnu arcikníže František Ferdinand z Este s chotí arcivévodkyní Žofíí. Byli přítomní tamním císařským vojenským manévřům a prohlídce význačných objektů města. Projížďka městem, třeba že v poslední chvíli její směr byl změněn, skončila obětí jich životy zastřelením. Vrazi, kteří byli ihned chyceni, pocházeli ze sousední země Srbska. Dalším vyšetřováním zjištěny mnohé závažné příčiny, a to tím spíše, že státy tyto si navzájem delší čas nedůvěřovaly.

Diplomacie horečně pracovala, každý jsme sahal po novinách, sledujíc směr napjatých zpráv, neb na všech stranách Evropy haraší se zbraní.

Sousední spojenecká říše Německo, mimo Itálii, která se staví býti neutrálním, jde ruku v ruce se říší Rakousko-Uherskou, protichůdný silný směr povstává u trojdhody říší: Rusko, Francie a Anglie.

Zdálo se, že když v druhé polovici měsíce července 1914 svolána byla rozsvářenými státy konference do Londýna, že přece jen nastane uklidnění a Rakousko-Uhersku samotnému ponecháno bude vyrovnání se Srbskem. Ku zmíněné konferenci však nedošlo a když odpověď Srbska na ultimátum Rakouska-Uherska neuspokojila, nastalo přerušení styku diplomatických a zde u „nás“ nařízena částečná mobilisace dne 26. července 1914, a to mužstvu do stáří 39 let.

První mobilisační den byl 28. červenec 1914.

Byla tehdy neděle (26. 7.) svátek sv. Anny, když kolem 10. hodiny dopoledne přijel do obce naší automobil s úředníkem z c.k. okres. hejtmanství Vys. Mýta, který osobně doručoval obecnímu úřadu vyhlášky mobilisační.

Více automobilu rozváželo po celém okrese takovéto vyhlášky, vozidla ona byla jednotlivým majitelům k účelům těmto nuceně zabrána.

Zpráva o mobilisaci rozletěla se bleskurychle po obci, působila mocně, lid vycházel z bytu, tvořil četné hloučky na návsi, velmi živě před nejistou budoucností o všem možném rokujíc.

Třeba že vyhlášky stanovily první mobilisační den až 28. července, v tom chvatu a rozčilení téměř všichni, kterých se svolání týká, odjíždí již v noci, nejdéle ráno 27.7. vlaky ku svým plukům.

Spěch tento jest na nynější časy lehce vysvětlitelný, od války Rakousko-Pruské roku 1866 uplynulo velmi mnoho klidných let, tak že slovo „mobilisace“ mocně působilo, podporováno jsouc krutými tresty.

Na nádražích a v místech, kde jednotlivé pluky měly svá stanoviště, byl chaos mužstva neobyčejný. Vlaky braly bez jízdenky a platu každého, stačilo pouze prokázati se „vojenskou knížkou“, ve vlaku pak místa se nedostávalo, tak že i na střechách vozů se smělejší usadili.

Dne 29. července 1914 byly vyvěšeny velké plakáty, které hlásí „Novým národům“ etc. vypovězenou válku Srbsku a její důvody. Dle této vyhlášky nastupuje vojenskou službu z naší obce 21 mužů.

Týž den jest nařízen odvod koní ve Vys. Mýtě, z naší obce jde 18 koní. Odvedeny byly a ihned vzaty 2 koně Fr. Zemanovi čp. 4, první v ceně 700 Kor. a druhý za 800 Korun. Mimo tyto koně byly odebrány též ty, které byly jednotlivcům státem do užívání půjčeny a třeba již po stanovené šestileté lhůtě užívací byli jich vlastníky. Takovéto 2 koně půjčené měl Josef Nidrhabr, hostinský čis. 5, a vlastní již 2 koně František Horáček, řezník čis. 9, které vyplaceny byly za 1500 K. Týž den na večer nové vyhlášky svolávají, dosud nepovolané pluky, což znamená všeobecnou mobilisaci a vzápětí na to, vyhláší se válka proti Rusku.

Vysoké Mýto bylo vojskem v pravém slova smyslu „nabyto“, tak že mnoho tohoto bylo ubytováno v okolních obcích, na Vraclavi as 1300 mužů, Sedlci, Domoradicích, Slatině, Tisové, Hrušové a Džbánově.

Nejprve z Vys. Mýta táhlo do boje – as za týden po mobilisaci – poněvíc na Rusko, vojsko řadové současně se svými zálohami, pak zeměbrana, a as za 6 týdnů domobrana, která se byla zatím stále cvičila.

V každé obci, ve které vojsko ubytováno bylo, byly vchody veškerých cest obsazeny stráží, které každý chodec se musel legitimovati, jinak byl zadržen.

Na to dne 23. srpna museli vyhláškou vybidnuti, narukovati ti, kteří tento rok 1914 na jaře byli odvedeni: z naší obce byli dva.

V listopadu byl zase nový odvod mladíků, těch kteří v roce 1915 dosáhnou 21. rok.

V prosinci 1914 oznamovaly svolávací vyhlášky, které však nalepeny byli již v listopadu, že k prohlídce se má dostavit domobrana, a to v roce 1878 až 1891 narození – platilo to pro ty, kteří vojáky nebyli, aneb byli v čas míru od vojska, co neschopní propuštění, z naší obce odvedeno bylo jich 6. Nástup k nácviku byl stanoven ve tři oddíly, první – nejmladší třetina nastupovala 15. ledna 1915 – druhý díl 1. února 1915 a třetí 15. února 1915.

Všichni takto narukovaní v čas války odvedení, byli cvičeni 8 až 10 týdnů, z nichž byli tvořeny pochodové setniny či prápory a odjížděli na bojiště, ku doplnění pluků, ku kterým byli přidělení. Poslední tento oddíl

narukovaných necvičil se již s „tornistrami“, nýbrž s plátěnými vaky, které rovněž tak že nosili a k téměř účelu sloužily. Pásky pro bodla byly již s popruhu – známka to šetření kůže či spíše nedostávalo se jí.

Ke všem takovýmto oddílům na bojiště odcházejícím, byl jednotlivými obcemi dodávány nucené přípraze.

K jedné takové výpravě v měsíci září 1914 byla nucena naše obec dodati pár koní a vůz s plachtou. Jednoho koně patřícího Františku Hyksovi, rolníku čís. 2, přijmuli za odhadní cenu 680 Korun i s postrojem, peníz tento byl proplacen prostřednictvím poštovní spořitelny až v měsíci březnu 1915. Druhý kůň náležel Františku Jelínkovi, rolníku čís. 24, a byl co neschopný vrácen. Vůz byl Jana Rozlívky, rolníka čís. 11, za odhadní cenu ponechán per. 280 Korun.

Preventivně výchovná činnost na úseku požární ochrany

Bezpečné léto

Nastalo období letních prázdnin a dovolených. Abychom tento čas mohli strávit opravdu odpočinkem a bez zbytečných starostí, je potřeba dodržovat několik základních bezpečnostních pravidel, která budou chránit nejen nás a naše rodiny, ale i okolí.

Rozdělávání ohně ve volné přírodě:

- Vhodné místo pro ohniště by mělo být vzdáleno alespoň 50 m od okraje lesa a v dostatečné vzdálenosti od budov a hořlavých materiálů.
- V lese lze rozdělávat oheň jen na vyhrazených místech! V lese se nesmí v žádném případě kouřit.
- Zcela zakázáno je rozdělávání ohně na místech se vzrostlým porostem, tedy i louce nebo na strništi.
- Nerozdělávejte oheň za silného větru nebo extrémního sucha.
- Pro zapálení nebo udržování ohně v žádném případě nepoužívejte vysoce hořlavé látky (kapaliny) jako např. benzín, naftu či líh, uměle vyrobené látky, nesmí se pálit ani jakékoliv odpady či materiály obsahující chemické látky.
- Oheň nenechte ani na okamžik bez dozoru.
- Po ukončení musí být ohniště důkladně uhašeno, buď zalitím vodou, nebo alespoň zasypáním zeminou.



- Při odchodu se z ohniště nesmí kouřit a popel i půda pod ohništěm musí být chladná.
- Děti by neměly být u ohniště ponechány bez dozoru osoby starší 18 let.
- Pozor na lesní požáry, zejména v období suchého a teplého počasí.

Bouřky

- Během bouřky nevycházejte zbytečně ven a raději si neplánujte výlety, pokud předpověď hlásí výskyt bouřek.
- Pokud se v době bouřky nacházíme venku, je lépe činnost přerušit a vyhledat spolehlivý úkryt. Bezpečný úkryt před bleskem poskytují (samozřejmě kromě budov opatřených

bleskosvodem) husté lesy a háje, nižší porost, úzká údolí, úpatí vysokých skalních stěn.

- Vyhýbáme se otevřenému terénu, vyvýšeným místům, železným konstrukcím (sloupy elektrického vedení), vysokým osamoceným stromům a menším stavbám bez bleskosvodu.
- Nebezpečí hrozí při koupání, windsurfingu, plavbě v loďce, příliš bezpečné není ani telefonování, či práce s elektrickými a plynovými spotřebiči.
- Nepřenášejte kovové předměty (golfové hole, deštník apod.) – fungují totiž jako bleskosvod.
- Nezdržujte se v blízkosti potoků nebo na podmačené půdě. Vhodný úkryt nepředstavuje ani stan či malá jeskyně ve skále. Rovněž sezení na izolační podložce (karimatka, batoh) vás před přímým zásahem blesku nechrání.
- Překvapí-li vás bouřka přece jen na rozlehlé holé pláni, nejlépe je přečkat bouřku v podřepu s nohama a rukama u sebe, popř. si lehnout v nějaké prohlubni.



- Bouřka je nejvíce nebezpečná do vzdálenosti 3 km (tj. zhruba 9 s mezi hřměním a bleskem).
- Při hledání úkrytu před bouřkou pamatujte také na to, že ji často doprovází i silný vítr. Proto se držte v bezpečné vzdálenosti od vysokých stromů (hrozí vývraty, nebezpečné odletující větve mohou způsobit vážná zranění), nebo sloupů elektrického vedení (spadlé dráty mohou být pod proudem).
- Pokud vás zastihne bouřka v automobilu, nemusíte se blesku příliš obávat. Jestliže necháte okna i dveře zavřená, poskytne vám plechová karoserie spolehlivou ochranu. V případě silných nárazů větru dávejte pozor na padající stromy či větve, je rovněž třeba přizpůsobit rychlost a styl jízdy extrémním povětrnostním podmínkám, popř. zcela zastavit a přečkat nepřízeň počasí v autě zaparkovaném na bezpečném místě.

- Pokud jste v budově, během bouřky se raději zdržujte na suchém místě a dále od vodovodu, elektrospotřebičů, zásuvek a telefonu. Nezapomeňte zavřít okna a odpojit z elektriny televizor a další přístroje, jejichž součástí je obrazovka.
- První pomoc při úrazech bleskem je stejná jako při ostatních úrazech způsobených elektrickým proudem a při popáleninách. Podle stavu zraněného bývá nezbytné použít umělé dýchání, srdeční masáž, protišoková opatření apod.

Před odjezdem z domova:

- Zkontrolujte vypnutí všech elektrických i plynových spotřebičů, uzavřete hlavní přívody plynu a vody, elektrospotřebiče, u kterých to lze, zcela odpojte z elektrické sítě, v případě televizoru i od antény.
- Vypněte jističe pro světelný a zásuvkový okruh, vypněte všechna světla a zavřete okna.
- Domluvte se se sousedem či známým a nechte u něj rezervní klíče a kontakt na místo vašeho pobytu.

Koupání a vodní sporty:

- Nekoupejte se v noci, může dojít ke ztrátě orientace.
- Neskákejte uhřátí do vody, hrozí nebezpečí srdečního selhání a utonutí.
- Nikdy neskákejte do vody, o které nevíte, jak je hluboká, nebo zda se pod hladinou neskrývají kameny nebo jiné předměty.
- Alkohol a koupání skutečně není dobrá kombinace, každoročně jsou hasiči voláni k tragickým utonutím lidí pod vlivem alkoholu.
- Nepřeceňujte nikdy své plavecké schopnosti ani v případech, že jste dobrými plavci, vždy počítejte např. s možností náhlé změny počasí, podchlazení, svalové křeče atd.
- Při sjíždění řek a zejména jejich splavů by měla být v loďce zkušená dospělá osoba, děti by měly mít plovací vestu.
- Nepohybujte se nikdy v přílišné blízkosti břehů, mohou být podemleté nebo může dojít k uklouznutí a pádu do vody. Hrozí pak nebezpečí těžkých zranění při nárazech do předmětů pod hladinou, uvíznutí a utonutí ve víru atd.

zdroj: www.hzscr.cz, upraveno



První pomoc při tonutí

Tonutí ve vodě je jedno z největších nebezpečí při letních radovánkách. Příčinou může být podcenění sil nebo náhlá křeč svalů. Tonutí je akutní dechová nedostatečnost vyvolaná dušením při neprůchodnosti dýchacích cest s následným těžkým poškozením funkce plic.

Druhy tonutí

Tonutí vlhké: Dochází k vdechnutí vody do plic. Sladká voda se zde rychle vstřebává díky osmóze do červených krvinek. Pokud se do plic dostane slaná voda, červené krvinky mají snahu slanost ředit a vypouští do plic další vodu, dochází tak k otoku plic.

Tonutí suché: Do plic se žádná voda nedostane, dochází k reflexivnímu stažení (křeči) svalů hrtanu s následkem zástavy dýchání. Toto se může stát např. při ponoření hlavy pod vodu.

V obou případech je znemožněno plicím správně pracovat, tělo se ocitá bez kyslíku a tonoucí upadá do bezvědomí.

Při tonutí ve **sladké vodě**, která je hypotonická vzhledem ke krevní plazmě, dochází k přesunům tekutiny z plicních sklípků do krevního oběhu, dochází k přetížení krevního oběhu, k rozpadu červených krvinek.

Při tonutí ve **slané vodě**, která je hypertonická, je voda nasávána z krevního oběhu do plic, tím způsobí plicní otok.

Příčiny:

- alkohol, který jde ruku v ruce s přeceněním vlastních sil
- srdeční zástava
- epileptický záchvat
- vyčerpání
- úraz ve vodě (skoky do neznámé vody)
- u dětí se vždy jedná o důsledek nepozornosti rodičů

Příznaky:

- Instinktivní chování tonoucích lidí, podle něhož bychom měli poznat, že je čas zasáhnout.
- Tonoucí nejsou schopni volat o pomoc, protože primárně se snaží nadechnout a na křik jim čas ani dech nezbývá.

- Zjevným signálem, že se člověk topí, jsou ústa střídavě nad hladinou a pod hladinou, a to v rychlém sledu. Tonoucí lapá po dechu, jak jen může. Hlava je celkově velmi nízko nad hladinou, zakloněná s otevřenými ústy. Oči jsou skelné a bez reakce, mohou být i zavřené.
- Topící se lidé nemávají o pomoc. Instinkty jim velí mít ruce roztažené na hladině, aby udrželi tělo a hlavu co nejdéle nad vodou. Rozhodně je nebudou zvedat, to je příliš namáhavé a neefektivní. Ze stejného důvodu kolem sebe divoce necákají.



- Zajímavým faktem je vzpřímená poloha tonoucích lidí. Nejsou tedy v horizontální poloze a už vůbec nekopou nohama. Někteří lidé se však snaží do horizontální polohy dostat, nebo se alespoň převalit na záda. Jakkoli to může vypadat, že se člověk snaží plavat, tělo zůstává na jednom místě.
- Chcete-li se přesvědčit, zda jde opravdu o tonutí, abyste se po někom nevrhli předčasně, pak na něj zavolejte, jestli je všechno v pořádku. Pokud vám odpoví, není tedy třeba se plašit, ale pokud ne, okamžitě reagujte. Času opravdu není nazbyt.
- A pro rodiče jedna základní rada: Děti hrající si ve vodě vždycky dělájí rámus. Jakmile jsou potichu, okamžitě se podívejte, co se děje.

První pomoc při tonutí:

- Ihned volat odbornou pomoc, nejlépe ještě před zahájením vytahování z vody.
- Topícího co nejrychleji vytáhnout z vody: Než se vrhnete do vody, pokuste se zalarmovat ostatní křikem, například: „Pomoc, topí se!“. Zatímco vy budete konat, další může volat záchrannou službu, plavčíka apod., nebo vám může pomoci. Je-li tonoucí při vědomí, pokuste se mu hodit či podat nějaký plavoucí předmět (kruh, lehátko, dlouhou

větev), kterého by se mohl zachytit, a až potom jej přitáhněte a pomozte. U dospělých a větších dětí při vědomí se vyhněte přímému kontaktu, jedinec bojující o život může fatálně ohrozit i vás! Pokud je tonoucí tichý, nereaguje, připlavte k němu zezadu, pokuste se otočit na záda a tažením za bradu jej transportujte na břeh. I zde velmi pomůže jakýkoliv nadlehčovací předmět, kterým si můžete pomoci.

Zachránce musí dbát na vlastní bezpečnost!

- Neodstraňovat vodu z plic – je to ztráta času.
- Zkontrolovat dutinu ústní, vyčistit od řas, bahna, ...
- Postiženého v bezvědomí se zachovalými životními funkcemi (dech, pulz) je nutné uložit do stabilizované polohy, volat 155, přikrýt dekou nebo osuškou, částí oděvu a vyčkat na příjezd RLP; stále kontrolovat životní funkce, pozor při zvracení – mohlo by dojít k aspiraci
- U postiženého v bezvědomí, který nedýchá a nemá srdeční akci, je třeba okamžitě zahájit kardiopulmonální resuscitaci – vyčistit dutinu ústní, začít se srdeční masáží a umělým dýcháním. Resuscitace se provádí až do příjezdu posádky ZZS nebo do vyčerpání zachránce
- Obnoví-li se životní funkce, je důležité uložit postiženého do Rautekovy zotavovací polohy a zajistit protišoková opatření (zklidňovat, zajistit teplo), udržovat průchodné dýchací cesty.
- Pokud se v průběhu záchranné akce podaří dalším zachráncům kontaktovat záchrannou službu,

využijte při samotné resuscitaci instrukcí dispečera – je připraven vás vést krok za krokem.

Nezapomeňte

- Při jakékoliv záchranné akci je na prvním místě vaše bezpečnost.
- Velmi nebezpečná je záchrana z hluboké vody u tonoucího, který není v bezvědomí. Všemi možnými prostředky se snažte takovému tonoucímu cokoli hodit či podat. Využijte lodky, kruhy, matrace, větve, barel, zkrátka cokoli, co plave, cokoli, čeho by se mohl tonoucí chytit.
- I tonoucího s pravděpodobným poraněním páteře musíte dostat kvůli bezpečnosti a resuscitaci z vody.
- Tonutí ve velmi studené vodě zvyšuje šanci na vyvážnutí bez následků.
- Tonutí ve slané vodě mívá horší zdravotní důsledky než ve sladké.
- V případě malých dětí v žádném případě nespolehejte na plavecké pomůcky typu kruh, rukávky apod. Vždy je nutné je nespouštět z očí. Dítě, které neumí plavat, může bez dozoru utonout i v mělkém zahradním bazénu!

Každý tonoucí, i ten co se bez zjevných následků probral, patří do rukou lékařů. Nebezpečný plicní otok se může rozvinout o několik hodin později a v domácím prostředí může skončit fatálně!

SDH Vinary

Okrskové závody ve Vinarech

V sobotu 12. května naše SDH pořádalo první ze dvou akcí, které se letos uskuteční k příležitosti oslav výročí 130 let od založení našeho sboru. Byly to okrskové závody a večerní zábava.

Na závodech nás letos reprezentovalo rekordních devět družstev, které se zúčastnily všech kategorií.

Jako první se, jak už je tradicí, předvedli naši nejmenší v kategorii přípravka, do které patří děti do šesti let. Zaběhli dva krásné útoky a sklidili zasloužený potlesk.

V kategorii mladších žáků nás letos reprezentovalo jedno družstvo, které skončilo na krásném druhém místě. V kategorii starších žáků nás letos reprezentovala celkem tři družstva, což je nejvíc za dobu fungování dětského kroužku u nás. Tato družstva

obsadila po bezchybných požárních útocích všechny tři medailové pozice.

Všem našim mladým hasičům a jejich vedoucím bych tímto chtěl poděkovat za úsilí a dřinu, které ve svém volném čase na každotýdenních trénincích vynakládají, aby poté mohli vzorně reprezentovat a šířit dobré jméno našeho sboru i obce.

Naše ženy letos postavily dvě družstva. Ženy Vinary A v napínavém souboji svoji kategorii zaslouženě vyhrály, pouhých 12 setin sekundy za nimi se na druhém místě umístili ženy Vinary B, následovány ženami ze Stradouně a Ostrova. Naši veteráni letos obsadili krásné druhé místo, když je dokázalo přemoci pouze družstvo ze Stradouně, třetí místo pak obsadili veteráni Ostrov. V hlavní kategorii jsme byli letos svědky snad nejlepších soutěžních výkonů, které náš okrsek pamatuje. Po velmi napínavém souboji skončili

na prvním místě muži Stradouň s časem 18,78 s, druzí pak byli naši, výsledný čas 19,91 s, třetí Stradouň B.

Po vydařených okrskových závodech nás pak čekala večerní zábava, kde se o hudbu postarala Viva music. Po počátečním pomalejším rozjezdu se sál nakonec pěkně zaplnil. A všichni jsme si zábavu náležitě užili.

Na závěr bych chtěl poděkovat všem aktivním členům našeho sboru a přeji mnoho úspěchů v nadcházejících závodech a kulturních akcích, které sdružení dobrovolných hasičů pro vinarské občany pořádá.

Vláda Hrubeš



Návštěva Vinar u Nového Bydžova

Nejen naše SDH slaví v letošním roce významné jubileum. Ve Vinarech u Nového Bydžova slavili v sobotu 2. června 120 let od vzniku SDH a my jsme rádi přijali pozvání na tyto oslavy. Z naší obce dorazily tři plně naložené osobní automobily. Po příjezdu se naši uniformovaní hasiči zúčastnili slavnostního průvodu obcí, po němž proběhlo na hřišti předání ocenění a pamětních listů. Poté následovala hasičská soutěž, do které se od nás zapojila dvě družstva – muži i ženy. Pro nás neobyčejným zpestřením bylo sání vody z rybníka, které jsme neměli natrénováno, ale i tak jsme obsadili hezké 5. (muži) a 6. místo (družstvo žen v kategorii muži). Odpoledne se o zpestření programu postaraly nejprve děti se svojí scénkou o založení SDH a poté sbor „Lukovačky“, které předvedly vtipné taneční vystoupení. Prohlédli jsme si výstavu hasičských fotografií, projeli se po obci koňským kočárem a někteří z nás se zúčastnili i večerní taneční zábavy.

Ve Vinarech u Nového Bydžova se nám moc líbilo a doufám, že se stejným pocitem budou odjíždět Vinaráci také od nás.

Pavína Šrůtová

Výlet Botanicus Ostrá

Letošní již čtvrtý výletní dětský den, který pro děti připravil Obecní úřad a SDH Vinary, se konal na konec po různých peripetiích až 16. června.

Ze čtyř návrhů na výlet, obdržela nejvíce hlasů Historická vesnice řemesel a umění a bylinné zahrady Botanicus Ostrá. Výlet pro 39 účastníků z toho 19 dětí začal v 8 hodin ve Vinarech a cesta zkomplikovaná objížďkou nakonec utekla rychle.

V Historické vesnici, kde se platí grošema, nám paní průvodkyně povyprávěla o historii daných řemesel, která jsme si mohli posléze sami vyzkoušet, např. výrobu svíček, mýdla, papírů, pletení z proutí, ražbu mincí, knihtisk, výrobu provazu, drátkování, výrobky z hlíny na hrnčířském kruhu, rýžování zlata, lukostřelbu a jiná historická řemesla.

Mohli jsme si projít bylinné zahrady, bludiště, koutek se zvířátky, arboretum a jiné přírodní krásy.

Každou sobotu se v Botanicusu koná nějaká akce. V sobotu 16. 6. se konaly akce v podobě divadelního představení a ukázky dravců.

Většina z nás se zúčastnila ukázky dravců. Nejen u dětí měla ukázka velký úspěch. I většině dospělých se dravci a jejich výcvik líbili.

V den výletu nám přálo pěkné počasí. Doufám, že se výlet vydařil a snad příště s námi pojedje zase o něco víc účastníků jako v předešlých letech.

Jarda Trunec

MH a začátek letošní sezóny 2018

21.4. soutěž v PÚ Skuteč

V dubnu naše děti vyjely do Skutče na hřiště u místního koupaliště. Počasí nám opravdu přálo, svítlo sluníčko a bylo teplo. Soupeřilo zde celkem 50 týmů, což byla obrovská konkurence. Reprezentovalo nás jedno starší družstvo a jedno mladší družstvo. Starší žáci se probíjeli do rozstřelů, kam postupovalo 8 nejlepších. V prvním rozstřelu se našim starším podařilo vyřadit družstvo ze Skutče. Všichni z toho měli obrovskou radost, protože tým Skutče je nejlepší z celého našeho okresu. V druhém rozstřelu nás pak vyřadila Lukavice, která celou soutěž vyhrála. Družstvo starších se umístilo na krásném 7. místě z 22 družstev ve svém rekordním čase 17:61 s! Gratulujeme!

V kategorii mladších byla konkurence ještě větší než u starších, 27 družstev. Čas mladších byl 23,29 s, který je dostal na 16. místo z 28 družstev.

6.5. běh na 60 m s překážkami Skuteč

Kategorie	Jméno	Čas (s)
Mladší dívky	Kristýna Horáčková	19.98 (8/32)
Starší dívky	Aneta Říhová	16.08 (17/35)
	Lucie Lupoměská	17.70 (26/35)
	Jana Pešková	22.40 (32/35)
Starší chlapci	Adam Rybáček	14.74 (5/35)
	Patrik Buben	15.86 (8/35)

26. 5. - 27. 5. okresní závody Chrudim, Slatiňany



Mezi nejdůležitější závody patří dvoudenní závody jarní kolo hry Plamen, kam se započítávají výsledky podzimního ZPV. Štafety se běhaly na atletickém stadionu v Chrudimi a požární útoky se konaly na fotbalovém stadionu ve Slatiňanech. Mladší skončili celkově 9. z 24 a starší byli 8. z 21 týmů.

3.6. Krouna

Starší se umístili na 8. místě z 16 družstev s časem 19:34 s a mladší na 9. místě z 24 s časem 21:31 s.

16.6. Krajské kolo v běhu na 60 m přes překážky
Letos nás na krajských závodech v Pardubicích reprezentovali Adam Rybáček a Kristýna Horáčková.



Postoupila i Aneta Říhová, ale z důvodu zranění se nemohla zúčastnit. Adam se s časem 14:65 s umístil na 15. místě z 26 závodníků, Kristýna s časem 17:97 s na 15. místě z 20 závodnic.

DOROST VINARY

5.5. Okresní kolo dorostu – Třemošnice

9.6. Krajské kolo dorostu – Chrudim

Historicky poprvé nás letošní rok reprezentovalo celé družstvo dorostenek (Lenka Dolanská, Lenka Karlišová, Aneta Říhová, Tereza Baráková, Barbora Staňková, Radka Motyčková, Martina Doudová). V jednotlivcích soutěžili Adam Rybáček a Lucie Lupoměská. Výsledky našich dorostenek byly více než výborné a dovezly si stříbrnou medaili za 2. místo ze 4 družstev. Toto umístění jim zajistilo postup na kraj, kam bohužel z důvodu zranění dvou členek týmu nejely. Adam startoval v kategorii střední dorostenci a obsadil 8. místo. Lucka startovala v kategorii mladší dorostenky a obsadila 1. místo, přivezla si tedy zlato a postoupila na kraj, kde se umístila na 6. místě.



23.6. Okresní kolo žen – Otrádov

Po delší době se naše ženy rozhodly vyjet na okresní kolo do Otrádova, kde je vedle královské disciplíny – požárního útoku, čekala i štafeta 4x100 m a běh na 100 m s překážkami.

Naše barvy reprezentovaly Lenka Fuksová ml., Lenka Dolanská, Dita Dolanská, Radka Peterková, Radka Motyčková, Martina Doudová a Barbora Hudáková. Ženy si přivezly pohár za 3. bronzové místo.



Radka Peterková

Krajské ředitelství policie Pardubického kraje – preventivní články

POLICIE RADÍ O PRÁZDNINÁCH

Pardubická krajská policie by ráda dala občanům několik cenných preventivních rad na prázdniny.

V první řadě bychom rádi apelovali na rodiče ve vztahu k vysvědčení, aby byli při hodnocení neúspěchů svých dětí rozvášní a nezvýšili se nám počty pohřešovaných dětí.

Jako každoročně se řada z nás chystá na dovolené, chaty a chalupy vozidlem. Období prázdnin je v tomto ohledu poměrně rizikové z důvodu vysokých denních teplot, oprav komunikací, uzavírek, tvoření se kolon nebo teplotních změn povrchů komunikací. Současně je v létě vyšší pohyb motorkářů, cyklistů a samozřejmě dětí. Proto policisté radí řidičům, aby:

- byli zvláště pozorní a ohleduplní,
- na cesty se vydávali odpočatí a s časovou rezervou,
- zajistili si během cesty dostatek tekutin,
- cestu si naplánovali, případně si aktualizovali navigaci a sledovali aktuální dopravní značení,
- a při cestování měli řádně upevněný náklad ve vozidle.

Cyklisté by měli používat ochranné pomůcky – helmy a chodcům i cyklistům bychom doporučovali vždy při snížené viditelnosti používat reflexní prvky.

Pokud rodiče posílají své děti na letní tábory, měli by je poučit o rizicích úrazů. Zároveň by měli vybírat tábory, které mají prověřený personál, tábory, které poskytují kvalitní služby a odpovídající hygienické

zázemí. O dětech, které na tábory nejedí, by rodiče měli mít přehled, měli by vědět, jak tráví svůj volný čas a zde je na místě poučení dětí o rizicích užívání alkoholu a jiných návykových látek.

Na místě je jistě i důležité zmínit rizika sociálních sítí. Policie ČR v žádném případě nedoporučuje dětem ani dospělým sdílet na sociálních sítích fotografie z probíhajících dovolených, neboť je to jako pozvánka pro zloděje do prázdného domu či bytu. Pokud odjízďte mimo domov, je vhodné se domluvit s příbuznými či sousedy, aby vám nemovitost zkontrolovali. Samozřejmě vhodné jsou i různé typy technického zabezpečení objektů.

Pokud se chystáte do kempů či pod stan, dejte si pozor na zloděje, kteří se specializují na krádeže z otevřených stanů, chatek, kradou i jízdní kola a zkrátka vše, co jim přijde v neuzamčených objektech pod ruku.

Pokud budete cestovat do zahraničí, zkontrolujte si před cestou platnost cestovních dokladů všech členů posádky a zjistěte si důležitá telefonní čísla na konzulární místa v zemích, kam cestujete. Důležité rady a upozornění na rizika spojená s cestami do zahraničí naleznete na stránkách Ministerstva zahraničí ČR. Jistě přínosný je i projekt Dobrovolné registrace občanů ČR při cestách do zahraničí tzv. DROZD.

Krásné letní dny vám přeje

*por. Ing. Markéta JANOVSÁ, tisková mluvčí policie
Pardubického kraje*

Pozvánka na zdravotní přednášku

významného slovenského léčitele pana **Štefana Zakuťanského**, který se zaměřuje na léčbu pohybových, interních, alergických nemocí, způsobených zánětlivými procesy v našem těle.

Autor knihy "Sebeléčení zánětlivých onemocnění" (je možné ji zakoupit) Vás překvapí tím, jak si můžete zmírnit, nebo zcela odstranit mnohé zdravotní problémy velmi jednoduchou a přirozenou cestou.

v sobotu 7. 7. 2018 v 17.⁰⁰ na sále KD Vinary

**Svoz komunálního
odpadu
z popelnic:**

11. a 25. července

8. a 22. srpna

5. a 19. září

Sbor dobrovolných hasičů Vinary



Srdečně Vás zveme na oslavy

130. výročí založení sboru

21. 7. 2018

na hřišti ve Vinarech.

Program oslav:

- | | |
|------------------|---|
| 9 ⁰⁰ | příjezd hostů |
| 10 ⁰⁰ | slavnostní zahájení, svěcení praporu, předání ocenění,
průvod obcí, zasazení pamětní lipy |
| 14 ⁰⁰ | hasičská soutěž o putovní Vinarský pohár
vystoupení mladých hasičů
doprovodný program pro děti i dospělé
prohlídka hasičské zbrojnice, tematická výstava |
| 19 ⁰⁰ | disco DJJozy
ohňostroj |

Bohaté občerstvení zajištěno po celou dobu trvání oslav.

Akce je podporována z dotace Pardubického kraje.